

Procesul – verbal

al ședinței ordinare a Consiliului de Bazin Bîc din 20.03.2014

Mun.Chișinău, Pretura sectorului Centru, sala de conferințe

La ședință sunt prezenți: Gori Victor-președintele Consiliului, Drumea Dumitru, Beschieru Nicolae, Garaba Vladimir, Tcaci Eudochia, Curoșu Natalia, Diliraico Victor, Coșeru Ina, Meșina Tudor, Susarenco Vladimir, Drapac Sergiu-membrii Consiliului.

Sunt absenți: Popescu Lilian, Ilașcu Lidia-membrii Consiliului.

La ședință au participat: Donos Vladimir, primăria mun. Chișinău; Plămădeala Sima, Inspectoratul Ecologic de Stat; Leahu Arcadie, Centrul de Investigații Ecologice al Inspectoratului Ecologic de Stat; Emilia Zgîrcu, Agenția Ecologică Chișinău; Rusnac Arcadie, ÎM “Apa-Canal” Chișinău; Preteca-Neaga Marina, ADR Centru; Roman Simion, Direcția Generală Comunal-locativă; Guțu Silviu, ÎM Regia Autosalubritate; Cervinschi Elena, Regia EXDRUPO; Morozan Alexandra, Agenția „Apele Moldovei”; Leahu Galina, Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi; Prohnițchi Anatolie și Cebotari Gheorghe, Partidul Verde Ecologist; Mustea Mihai, Centrul Național de Mediu Vacarciuc Alla, Centrul Național de Mediu; reprezentanți mass-media

Ordinea de zi a ședinței:

- 1. Sănătatea populației municipiului Chișinău în relație cu factorii de mediu**
Eudochia Tcaci, medic șef-adjunct, Centrul Municipal de Sănătate Publică, membru al Consiliului de Bazin Bîc - 30 min.
- 2. Cu privire la rezultatele investigațiilor analitice vis-a vis de calitatea apei r. Bîc în segmental mun. Chișinău**
Arcadie Leahu, Șef Centru de Investigații Ecologice, IES - 10 min
- 3. Cu privire la Planul de Activitate a Consiliului de Bazin Bîc pentru anul 2014**
Mihai Mustea, Secretariatul Tehnic al CBB, 10 min.

Președintele Consiliului, dl **Victor Gori** a deschis lucrările ședinței, salutând prezența membrilor și a invitaților la ședință și a adus la cunoștință agenda de lucru, care se va finaliza cu deplasarea la râul Bâc, str. Varnița intersecție cu str. Izmail.

Ordinea de zi a fost aprobată unanim.

1. S-a ascultat:

Raportul “**Sănătatea populației mun. Chișinău în relație cu factorii de mediu** prezentat de dna Eudochia Tcaci, *medic șef-adjunct Centrul Municipal de Sănătate Publică, membru al CBB (prezentarea se anexează).*

Au luat cuvânt:

Vladimir Garaba care adresează dnei Tcaci următoarea întrebare: “Cum vedeți dumneavoastră implicarea Consiliului de Bazin Bâc în activitatea Centrului de Sănătate Publică Municipal pentru a reduce impactul negativ a r.Bâc asupra sănătății populației din mun. Chișinău?”

Eudochia Tcaci consideră că ar fi oportună o unire a eforturilor comune a tuturor serviciilor, dar și a primăriei mun. Chișinău pentru a reduce impactul negativ al râului asupra sănătății populației municipiului Chișinău. În opinia dnei Tcaci, este important de a aduce la conștiința populației și a agenților economici care poluează r.Bâc că aceste activități sunt ilegale. Dumneaei consideră că, curățirea albiei râului Bâc ar putea fi influențată de către Inspekția Ecologică, MAI, APL-uri, iar agenții economici ar trebui să se implice în egală măsură pentru redresarea situației dificile cu care se confruntă r. Bâc. Dumneaei vede necesară crearea parteneriatelor cu cei care activează pe malurile r.Bâc. Consiliul de Bazin Bâc ar putea veni cu inițiativa de a lucra în parteneriat cu agenții economici pentru a stopa deversările.

Vladimir Garaba propune pregătirea unui proiect prin hotărârea Consiliului de Bazin Bâc de formare a unui grup operativ pentru a elucida cazurile de poluare a râului de către agenții economici care sunt amplasați pe malul r.Bâc. Domnul Garaba propune crearea unui grup operativ care ar avea susținerea instituțiilor superioare și care ar conlucra cu poliția și ar verifica deversările ilegale a apelor uzate sau insuficient tratate la agenții economici.

Ina Coșeru atrage atenție asupra faptului că reprezentanții Consiliului de Bazin Bâc au solicitat prezența la ședințele Consiliului a dlui Dorin Chirtoaca de nenumărate ori sau de a organiza o ședință pentru a discuta problemele municipiului Chișinău, care afectează catastrofal râul Bâc și nu doar raionul Anenii Noi, dar toată populația din regiune pentru că produsele agricole care se cresc în Anenii Noi ajung nu doar la Chișinău dar și pe piețele din Călărași și toată regiunea le consumă. Astfel, acest grup operativ este foarte necesar pentru a stopa situația dezastruoasă. Dna

Ina Coșeru adresează o întrebare dnei Tcaci: “Există careva date, studii, rapoarte cu referire la impactul consumului producției agricole din Anenii Noi asupra sănătății populației?”

Eudochia Tcaci: Studii nu sunt, nu a făcut nimeni asemenea cercetări. Numărul înalt de boli diareice acute poate fi rezultatul consumului produselor agricole care sunt crescute pe aceste terenuri. Apele pot fi contaminate cu agenți patogeni. Conținutul substanțelor chimice în produse ar trebui să fie certificate, iar la certificare se constată cantitatea de nitrați. Ca rezultat al utilizării pesticidelor, dumneaei afirmă că apele râului Bâc ar putea conține și pesticide. Un partener în crearea grupului operativ ar fi Agenția pentru siguranța alimentelor care răspunde de utilizarea preparatelor fitosanitare în conținutul produselor agricole.

Victor Gori informează publicul că este membrul unei comisii din r. Anenii Noi care va monitoriza pe parcursul anului 2014 conținutul de substanțe chimice în produsele agricole cultivate pe terenurile r. Anenii Noi și a cărui scop este de a stopa fenomenul respectiv

Vladimir Donos consideră că prezentarea dnei Tcaci privind impactul asupra sănătății a fost unul foarte util și că ar trebui să existe date și cifre care indică procentul morbidității în urma consumului respectivelor produse și că vrea să atragă atenția asupra faptului că nu este de acord cu afirmațiile potrivit cărora în municipiul Chișinău nu se întreprinde nici o măsură de ameliorare a situației a râului Bâc. Dumnealui spune că există dispoziția primarului general care prevede lucrul cu agenții economici prin care se solicită conlucrarea cu agenții economici. Dumnealui crede că este mult de lucru, dar consideră că chiar de ar fi curățat râul Bâc și ar fi adus în stare ideală de la intrare până la ieșirea din municipiul Chișinău nu s-ar schimba multe, pentru că râul este poluat și de regiunile care se afla în amonte și aval de municipiu. Acțiunile referitoare la ameliorarea r. Bâc trebuie să fie făcute la nivel național, în opinia dumnealui.

Victor Gori anunță că problema este inițiată la nivel de republică și face referire la apelul înaintat de către membrii Consiliului de Bazin Bâc Președintelui RM și Premierului RM de a declara zona bazinului r. Bâc drept zonă de catastrofă ecologică, care a fost redirectionat către MM și problema rămâne nesoluționată până în prezent. Totodată dumnealui consideră că prezența primarului general la una din ședințele Consiliului de bazin ar fi fost binevenită la soluționarea problemelor grave cu care se confruntă r. Bâc. Și anunță publicul despre vizita la r. Bâc planificată pentru ziua de azi, și îl întreabă pe dl Donos dacă dl primar ar putea veni la o ședință?

Vladimir Garaba afirmă că agenții economici care deversează sunt cunoscuți și mai afirmă că cunoaște personal spălătorii auto care deversează ape uzate neepurate. Dânsul menționează că toate spălătorie auto deversează ape reziduale în r. Bâc. Dumnealui spune că a fost creat Comitetul Bazinului r. Nistru și că 3 ONG-uri de mediu sunt în componența acestui comitet. Dumnealui propune ca la prima ședință a Comitetului să fie oficializată problema râului Bâc. Totodată dumnealui consideră că nu se merită curățarea r. Bâc pe o porțiune mică. Dumnealui consideră că râul Bâc trebuie curățat de la sursa de poluare iar nămolul trebuie să fie

decontaminat și să se găsească mijloace tehnice pentru decontaminarea acestuia. Astăzi este prematur să se susțină ideea curățării r. Bâc.

Arcadie Leahu anunță publicul ca recent șeful Inspectoratului Ecologic de Stat a dat ordin tuturor inspectorilor de a verifica spălătoriile auto din oraș în ceea ce ține de sistemele de epurare a apelor uzate. În urma unor verificări privind funcționalitatea stațiilor de epurare a spălătoriilor auto, s-a constatat că la jumătate din acestea stațiile nu funcționează.

Arcadie Rusnac vorbește despre faptul că stația de epurare a apelor uzate din Chișinău funcționează la capacitate redusă, dar totuși normativele privind deversările de apă sunt încă la etapa de elaborare. Dumnealui consideră că o sursă de poluare a râului Bâc nu este doar stația de epurare, dar nisipul care este presărat pe drumuri pe timp de iarnă. Dumnealui aduce la cunoștință că persoanele fizice și juridice au construit puțuri autonome care au scurgeri în sistemul pluvial orășenesc. Dumnealui afirmă că agenții economici nu sunt supuși controlului ce ține de materia primă utilizată pentru producere și nici de deșeurile în urma acestui proces. Dl Rusnac spune că este foarte dificil să se depisteze agenții economici care deversează ape uzate din cauza legii, și aduce un exemplu: agentul economic este anunțat din timp ca va fi supus controlului din partea organelor competente și respectiv nu deversează în acea zi. Râul este poluat de substanțe toxice și afirmă că nimeni nu verifică acest lucru iar stația de epurare nu are capacitatea de a epura substanțele toxice. El spune că nu poate stopa activitatea agenților economici din Chișinău.

Mihai Mustea afirmă că membrii Consiliului s-au adunat la ședință nu pentru a constata ceea ce deja există, dar pentru a întreprinde anumite acțiuni de redresare a situației și face referință la acele persoane care sunt abilitate în numele statului să le întreprindă. În Chișinău prin 53 de țevi de diferite diametre se deversează ape poluate direct în râul Bâc, ceea ce nu întâlnim în cursul superior și inferior al râului Bâc, situație constatată ca alarmantă. Propune ca cele menționate în cadrul ședinței de astăzi, în consultare cu membrii consiliului, să se includă în proces-verbal, care să fie prezentat primarului mun. Chișinău. Aici dumnealui afirmă că municipiul Chișinău este cel mai mare poluator al râului Bâc și nu este afectat de stația de pompare Strășeni. Apele de la Strășeni nimeresc în lacul de acumulare Ghidighici. Dumnealui vorbește despre agenții economici care deversează apele uzate în râu și afluenții lui. O parte din apele reziduale, formate la unele unități economice care în procesele tehnologice utilizează substanțe toxice, prin sistemul de canalizare, ajung la stația de epurare a mun. Chișinău și ca rezultat influențează negativ procesul de tratare biologică a apelor uzate. Stația la moment nu poate asigura tratarea apelor la parametrii normativi stabiliți prin legea apelor și Regulamentelor, aprobate prin hotărâre de Guvern, ca anexe la această lege.

Vladimir Garaba propune să se impună autoritățile să identifice problemele și să le stopeze.

Tudor Meșină afirmă că zona de protecție a râului Bâc este încălcată începând cu izvorul și până la vărsarea în Nistru iar autoritățile locale trebuie să elimine tot ce se află în acea zonă.

Vladimir Garaba afirmă că delimitarea zonelor în municipiu este imposibilă și că autoritatea publică locală nu poate face acest lucru fiindcă toate întreprinderile sunt privatizate. O problemă majoră, constată dumnealui, este că nămolul de la stațiile de spălare auto se duce tot în Bâc.

Emilia Zgîrcu vorbește despre spălătoriile auto, care sunt amplasate în zona de protecție a râului Bâc. În procesul controlului s-au convins că stațiile de epurare ale acestora practic nu funcționează dar conducerea afirmă că plătesc ÎM Apa – Canal pentru pre-epurarea apelor. Dacă noi amendam agenții economici, acum cu ei suntem într-o luptă mare pentru că sunt protejați prin contractele încheiate cu Apa-Canal și pentru aceasta se plătesc bani mari. O altă sursă de poluare a râului Bâc o constituie camioanele care staționează la Calea Basarabiei. Dumneaei vorbește despre interpelarea depusă la primărie, dar care a rămas fără răspuns. Dumneaei consideră că dacă această parcare ar fi autorizată agenția ar avea posibilitatea s-o inspecteze și să i-a măsuri, solicitând rezolvarea acestei probleme. Zilnic se fac raiduri prin care se amendează spălarea mașinilor. O sursă a r.Bâc prezintă râulețele care se varsă în r.Bâc, toți cei care locuiesc pe malurile lor deversează apele în ele de unde nimeresc direct în Bâc. Ea propune să se facă inventarierea tuturor afluenților pentru a identifica ce se deversează în r. Bâc.

Arcadie Rusnac spune că el nu poate închide apa pentru agenții economici, conectați la sistemul de apeduct, pentru că în rezultat întreprinderea e nevoită să achite prejudiciu moral mult mai mare decât amenda pe care o plătește agentul economic.

Vladimir Garaba propune de primit decizia Consiliului la prima întrebare și să citească propunerilor.

Consiliul de Bazin a hotărât:

1. Se propune primăriei municipiului Chișinău:

- Să examineze la ședința Consiliului Municipal Chișinău chestiunea privind situația ecologică catastrofală a râului Bâc și să adopte decizia privind crearea unui grup, care să inspecteze unitățile economice, situate în preajma râului Bâc și întreprinderilor municipale prestatoare de servicii de aprovizionare cu apă, canalizare, tratare a apei și salubritate a municipiului cu luarea măsurilor respective de ameliorare a situației ecologice în municipiu;
- Să stopeze provizoriu realizarea proiectului de curățare a nămolului din r. Bâc până la elaborarea studiului privind impactul asupra mediului cu consultarea savanților și specialiștilor din domeniul apelor, societății civile privind oportunitatea și necesitatea realizării asemenea acțiuni;
- Să aloce un teren public pentru staționarea automobilelor cu material de construcții, parcate pe str. Calea Basarabiei.

2. Se propune Inspectoratului Ecologic de Stat în comun cu Centrul municipal de Sănătate Publică și poliția municipală:

- Să intensifice controlul asupra activității agenților economici în vederea depistării și stopării deversărilor de apă uzate direct în râul Bâc și afluenții lui, aplicarea sancțiunilor dure către persoanele vinovate.

3. Se propune Comitetului districtului Bazinului hidrografic Nistru:

- Examinarea de urgență a stării râului Bâc la prima ședință a Comitetului districtului de Bazin.

4. A expedia procesul verbal în adresa Primarului General al mun. Chișinău, dlui Dorin Chirtoacă și Președintelui Comitetului Districtului Hidrografic Nistru, dlui Ion Șavga.

S-a votat unanim.

2. S-a ascultat:

Raportul Cu privire la rezultatele investigațiilor analitice vis-a vis de calitatea apei r. Bâc în segmental mun. Chișinău, prezentat de dl *Arcadie Leahu, Șeful Centrului Investigații Ecologice, IES. (se anexează)*

Au luat cuvântul:

Vladimir Garaba întreabă unde se duc deșeurile de la sectorul particular. Dumnealui se adresează către dl Rusnac Arcadie cu întrebarea dacă există contracte cu persoanele care nu sunt conectate la rețeaua de canalizare?

Arcadie Rusnac spune că la aceștia vin mașini particulare care transportă apele uzate. Poliția nu vrea să intervină. Dumnealui afirmă că aceste mașini nu aparțin ÎM Apa-Canal. Agenții economici transportă aceste ape cu mașini specializate dar nu informează serviciul Apa-Canal. Majoritatea transportă cu mașini specializate și deversează apele uzate fie în sistemul pluvial fie în rețeaua de canalizare. Dumnealui afirmă că concentrațiile de CCO nu depășesc normele admisibile.

S-a hotărât:

- a se lua act de informația prezentată.

S-a votat unanim.

3. S-a ascultat:

Domnul **Victor Gori**, Președintele Consiliului de Bazin Bîc, care menționează că planul de activitate a CBB pentru anul 2014 a fost distribuit membrilor consiliului anticipat ședinței consiliului de astăzi. Sper că a-ți luat cunoștință și se poate pune în discuție.

Au luat cuvântul:

1. **Mihai Mustea**, care a menționat că proiectul planului pentru anul 2014 a fost elaborat în contextul discuțiilor purtate în cadrul ședinței convocată la Consiliul raional Strășeni din decembrie 2013, astfel s-a formulat chestiunile pentru plan propuse astăzi. Considerăm că aceste întrebări sunt importante ce ar conduce pozitiv la ameliorarea situației.
2. **Vladimir Garaba** întreabă da cine va pregăti întrebările propuse în plan?
3. **Mihai Mustea** menționează că de soluționarea problemelor acestea, mai bine zis de pregătirea lor nu ține la direct de competențele Consiliului de Bazin. În cazul dat vom solicita aportul instituțiilor competente de a veni cu rapoarte, cum ar Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Agenția Apele Moldovei, Inspectoratul Ecologic de Stat și altele.
4. **Meșina Tudor**, comunică că Agenția de Dezvoltare Regională Centru, pe care o reprezintă ar putea să pregătească prima întrebare a planului.
5. **Garaba Vladimir** propune ca fiecare membru al Consiliului să fie responsabil de o activitate incluse în planul de acțiuni și să se ocupe de activitatea aleasă. Crearea unui grup lobi pentru a fi primiți la audiență la primarul general, Dorin Chirtoacă. Să se inițieze în termen de 2 săptămâni de la data prezentării procesului verbal întrevederea cu primarul general de Chișinău.

S-a Hotărît:

- Să se distribuie în varianta electronică planul de acțiuni finalizat membrilor consiliului și timp de 10 zile să se expedieze prin e-mail sugestiile și comentariile.

S-a votat unanim.

Deplasarea la râul Bîc a avut loc la confluența râulețului care vine din sectorul Botanica cu râul Bîc din strada Varnița.

Președinte

Victor Gori

Secretar

Mihai Mustea